Voorzitter,

Wonen, ruimtelijke ontwikkeling en duurzaamheid: daarin wordt veel geïnvesteerd. Als je deze begroting leest, zou je zomaar denken dat bijna alles naar de portefeuille van een enkel collegelid gaat.

Maar terwijl zijn portefeuilles groeien, moeten andere portefeuilles fors inleveren.

Bij het arbeidsmarktbeleid wordt in 2027 maar liefst 700.000 euro bezuinigd. Dat loopt op tot 1 miljoen euro structureel vanaf 2029. Dat was toch juist een thema waar u volgens het coalitieakkoord veel meer resultaten wilt gaan boeken? Juist in een stad waar zoveel mensen moeite hebben om werk te vinden, en waarvan u zegt nu écht meters mee te gaan maken, wordt dus fors minder geld beschikbaar gesteld. Hoe kan dit, voorzitter?

Dan het leerlingenvervoer. De afstandsgrens gaat van 2 naar 6 kilometer. Daarmee komen 242 kinderen die nu gebruikmaken van leerlingenvervoer mogelijk in de knel. Ouders moeten zich afvragen hoe ze hun kind straks naar school krijgen.

Het onderwijs en sociale voorzieningen.

240.000 euro minder voor schoolzwemmen.

290.000 euro besparen door bestaande regels voor sociale ondersteuning strenger toe te passen.

En ook bij de huisvesting van scholen worden plannen uitgesteld en wordt er bezuinigd.

Voorzitter, dat zijn kinderen, ouders en inwoners die de gevolgen daarvan direct voelen.

Genoemde zaken zijn overigens stuk voor stuk paradepaardjes van de SP, waarvoor zij jarenlang keihard geknokt heeft. Nu wordt er even hard op bezuinigd.

Richting de SP: De zaken waar u zich keihard voor heeft ingezet worden gewoon uitgekleed. Wat vindt u hiervan? U kunt toch niet anders dan tegen deze begroting stemmen?

Ik wil namens het CDA Heerlen in de eerste termijn drie onderwerpen nadrukkelijk aan de orde stellen.

Voorzitter,

Onze buurten.

CDA Heerlen is vóór een sterk centrum. Maar de stad is veel groter. De basis van onze stad ligt namelijk in onze buurten en wijken, bestaand uit verenigingen, vrijwilligers en inwoners die zich iedere dag inzetten voor hun omgeving.

Als je met mensen in de wijk praat, hoor je vaak geen ingewikkelde wensen. Mensen vragen om een nette straat, een speelplek waar hun kinderen veilig kunnen spelen, groen dat wordt onderhouden en een gemeente die luistert als er iets aan de hand is.

Ik denk aan bewoners die zelf activiteiten organiseren, buren die naar elkaar omkijken en vrijwilligers die hun buurt draaiende houden. Dat is de kracht van onze stad. En juist die kracht moeten we ondersteunen.

We kunnen miljoenen investeren in de ontwikkeling van het centrum, maar kunnen niet eens goed laten zien wat er in onze wijken gebeurt, laat staan dat wij ervoor kiezen om substantieel in onze wijken te investeren. Dan ontbreekt het aan balans.

Daarom wil het CDA een stap verder. Wij willen voor iedere wijk een wijkontwikkelingsplan. Samen met bewoners, verenigingen, ondernemers en maatschappelijke organisaties. Per wijk moet duidelijk worden welke middelen worden ingezet, wat de uitdagingen zijn, welke investeringen nodig zijn en wat we de komende jaren willen bereiken.

En vooral: inwoners moeten kunnen meepraten over de vraag of we de juiste keuzes maken. Over hoe we hun gemeenschap vooruit kunnen helpen.

Wij dienen hiervoor, samen met PHB en VVD, een motie in.

Voorzitter,

Dan veiligheid.

We weten allemaal dat de politie kampt met een enorm capaciteitstekort. Juist daarom zijn wij het aan onze inwoners verplicht om te investeren in het gedeelte van veiligheid waar we als gemeente wél grip op hebben: onze eigen handhaving.

Laten we eens naar de cijfers kijken.

Uit de beantwoording van de schriftelijke vragen blijkt dat er netto 24 handhavers op onze straten te vinden zijn. Dat staat gelijk aan maximaal 864 geplande uren per week. Als je die 864 uren gelijkmatig over de hele week zou verdelen, kom je gemiddeld uit op iets meer dan vijf handhavers die tegelijkertijd aan het werk zijn.

Natuurlijk worden die uren niet gelijkmatig over de week verdeeld. Maar het geeft wel een beeld van hoe beperkt de beschikbare capaciteit eigenlijk is. En dat met de problemen waar onze stad **nu** mee kampt.

Voorzitter, wij vinden dat dit anders moet.

Het CDA Heerlen is duidelijk: wij willen fors meer BOA's in Heerlen. Meer handhavers die zichtbaar aanwezig zijn in onze buurten en wijken. Juist ook in de avonduren en weekenden. Om de problemen van **nu** aan te kunnen pakken.

En we zijn daarin bepaald niet de enige partij. Naast de hele oppositie, pleit ook de OPH in haar verkiezingsprogramma voor een eigen BOA voor iedere wijk, meer zichtbare handhaving, ook in de avonduren, en snellere reactie op overlastmeldingen. De SP wilt BOA's maximaal ondersteunen met middelen en bevoegdheden, de zichtbaarheid door de hele stad verbeteren en de aantallen BOA's uitbreiden.

Wij willen meer BOA's, meer zichtbaarheid én meer toezicht in onze buurten en wijken. Want onze inwoners hebben recht op een veilige en leefbare omgeving.

Wij vragen het college daarom om de handhavingsorganisatie uit te breiden, daarvoor de benodigde financiële middelen vrij te maken en de organisatie verder te professionaliseren.

Wij dienen daartoe, samen met de VVD, een motie in.

Voorzitter,

Dan de lokale lasten.

De OZB stijgt met 5 procent.

Het vaste deel van de afvalstoffenheffing stijgt met 5,1 procent.

Straatparkeren wordt maar liefst 50 procent duurder: van 1,50 euro naar 2,25 euro per uur.

Daarbovenop komen afzonderlijke GFT-tarieven en hogere tarieven voor restafval.

Voorzitter, 5 procent hier, 5,1 procent daar en dan ook nog eens 50 procent op het parkeren.

Dat zijn forse verhogingen die boven op elkaar komen.

Wat betekent dat voor inwoners? Gemiddeld 50 euro per huishouden extra. En dat is nog los van bijvoorbeeld het daadwerkelijke afvalgebruik.

En voorzitter, dat komt boven op de hogere kosten voor boodschappen, energie en wonen. Alsof het leven al niet duur genoeg is. Tegelijkertijd worden voorzieningen versoberd en moeten inwoners meer zelf oplossen.

Het CDA Heerlen vindt dat de gemeente niet automatisch de rekening bij haar inwoners moet neerleggen zodra er een gat in de begroting moet worden gedekt. Zeker niet als dat komt door uw eigen keuzes.

En er zijn meer partijen in deze raad die dit vinden. Ik kan me nog een heel leuk campagnefilmpje herinneren van de OPH. Een spelshow, met mevrouw Ozerova en meneer Marell als deelnemers. Op de vraag of de rekening bij de burgers mocht worden gelegd en lokale lasten mochten worden verhoogd was het antwoord stellig. We gaan niets doorberekenen aan de burger, enkel inflatie. Meneer Marell zei in dit filmpje: Dat is niet alleen een verkiezingsbelofte, maar de OPH gaat leveren op dit punt.

In de voorliggende begroting worden de lokale lasten verhoogt met meer dan alleen de inflatiecorrectie.

Daarom dienen wij, samen met PHB en VVD, een motie in om de voorgestelde verhogingen van de lokale lasten terug te draaien en stellen voor om dit te betalen door een extra bezuiniging op de ambtelijke organisatie. Wij gaan ervanuit dat ook de OPH dit voorstel zal steunen.

Tot slot

Voorzitter,

Het gaat ons niet alleen om wát er wordt bezuinigd, maar vooral om de duidelijkheid daarover.

Als je bezuinigt op schoolhuisvesting, wees ook duidelijk welke scholen het betreft.

Als je maatschappelijke organisaties in onze stad geen of minder subsidie meer gaat geven, maak dan duidelijk wie dat zijn.

U haalt met deze begroting elke euro bij het centrumbad weg. Durf dan ook te zeggen dat het centrumbad er definitief niet komt.

Als u nu al weet dat inwoners de gevolgen gaan merken, vertel ze dan waar ze aan toe zijn. Daar hebben zij recht op.

Maar ook: U reserveert vele miljoenen voor nieuwe investeringen, maar geeft daarover geen échte duidelijkheid. Zoals het Inpondfonds waarvoor 4 miljoen wordt vrijgemaakt. Of de zojuist genoemde 5,9 miljoen euro die verplaatst wordt van het centrumbad naar het Romeins museum. Inwoners in onze stad hebben recht te weten waarom deze zaken belangrijker zijn dan wat hen wordt afgenomen. Daarnaast moet ook de raad daarover een weloverwogen besluit kunnen nemen.

In het coalitieakkoord belooft u duidelijke keuzes en transparant bestuur.

Dan verwachten wij dat ook terug te zien in de begroting. Durf keuzes te maken, wees daar eerlijk over en neem verantwoordelijkheid voor de gevolgen.

Onze stad verdient geen begroting vol mooie beloftes, verborgen onzekerheden en slim geformuleerde zinnen. Heerlen verdient een bestuur dat duidelijk is, verantwoordelijkheid neemt en onze inwoners recht in de ogen kan kijken.

Dank u wel.